

Lathund vid blodtransfusion

Beställning av blodkomponenter

Före transfusion av erythrocyter måste undersökning utföras om patienten har kliniskt viktiga erythrocytantikroppar som kan orsaka en transfusionsreaktion.

Har kliniskt viktiga erythrocytantikroppar påvisats måste varje enhet prövas mot patientens plasma, s.k. mottagargivar-test, MG-test.

Förenlighetsprövning erfordras vid transfusion av erythrocyter men inte vid transfusion av plasma och trombocyter.

Finns giltig BAS-test kan beställning av blodenheter göras i ROS

Förberedelser

1. Kontrollera att patienten är blodgrupperad
2. Sök uppgifter via ROS eller kontakta akutlab
3. Om patienten inte är blodgrupperad ta blodgruppering enligt provtagningsanvisningarna

Beställning av BAS-test

Ange provtagningsdatum på rör och remiss.

Ange operationsdatum eller beräknad dag/tidpunkt för transfusion samt uppgifter om tidigare transfusioner.

När transfusion är sannolik ange önskat antal enheter.

BAS-test: Enheter reserveras transfusionsdagen + 1 dygn, dock inte längre än BAS-testens giltighet.

BK(S)-test/MG-test: Ange önskat antal enheter. Enheter reserveras transfusionsdagen + 1 dygn, dock inte längre än 4 dygn från provtagningsdagen, den senare inräknad.

Blodbeställning via ROS (Ta bort länken, finns på annat stället!)

Transfusion till barn <4 månader

Barn under 4 månader saknar i regel antikroppar och förenlighetsprövning (BAS-test) utförs normalt inte. Dock kan kliniskt viktiga erythrocytantikroppar överföras från modern till barnet och ge upphov till en transfusionsreaktion vid transfusion av erythrocyter som har motsvarande antigen.

Barn under 3 månader

Före transfusion till barn under 3 månader ska resultat av moderns blodgruppering och antikroppsscreening kontrolleras. Antikroppsscreening ska vara utförd inom sex veckor före förlossningen, alt kan prov från barnet undersökas. Om kliniskt viktiga erythrocytantikroppar påvisats ska förenlighetsprövning (MG-test) utföras mot moderns plasma och blodenheter som saknar motsvarande antigen måste väljas. MG-test ska även utföras om barnet är DAT positivt.

Patient med kliniskt viktiga irreguljära erythrocytantikroppar

Om irreguljära erythrocytantikroppar påvisas vid blodgruppering eller BAS-test måste antikroppens specificitet fastställas.

Antikroppsspecificiteten är av betydelse vid blodtransfusion samt för fostret hos gravida kvinnor. När transfusion av erythrocyter ska ges till en patient med irreguljära erythrocytantikroppar prövas patientens plasma mot erythrocyter från varje tilltänkt givare.

Förvaring av blodkomponenter

Erythrocyter och plasma reserverade till patient förvaras i Transfusionsmedicins temperaturreglerade blodkyl. Enheter kan hämtas omedelbart före transfusion, särskild transportbox ska användas. Vid utlämningen sker en datoriserad kontroll av att rätt enhet lämnas ut, s.k. aktiv utlämning.

Aktiv utlämning av blodenheter

Vid hämtning på blodcentralen

1. Reserverade blodenheter är inte direkt tillgängliga.
2. **Blodcentralens** personal hämtar blodenheter ur reserverat lager och överlämnar dem, efter en datoriserad kontroll, till sjukhuspersonalen.
3. Den som hämtar blodenheter **måste ha med sig en skriftlig uppgift om patientens identitet (personnummer)**. Denna uppgift ska användas vid kontrollen.

Vid telefonbeställning för leverans via rörpost

Den som beställer blodenheter måste uppge patientens personnummer, då samma kontroll som under punkt A ska göras innan blodet skickas.

Förvaring på avdelningen

Blodenheter får aldrig förvaras i vanligt kylskåp på avdelningen.

Om blodkyl med kontinuerlig temperaturövervakning i form av termograf utrustad med visuellt och ljudligt larm finns, kan erythrocyter och plasma förvaras i denna.

För återlämning till Transfusionsmedicin får erythrocyter och plasma förvaras i godkänd isolerad transportbox högst 1 timme, i rumstemperatur högst 15 minuter.

Trombocyter får aldrig förvaras i kylskåp

Trombocytkoncentrat ska transfunderas snarast och eventuell återlämning till Transfusionsmedicin får bedömas från fall till fall.

Transfusionen ska påbörjas inom 2 timmar efter utlämning från Transfusionsmedicin och bör vara avslutad inom 4 timmar efter det att transfusionsaggregatet kopplats till enheten.

Transportboxar

Transportboxar ska vara av hårt material, vara isolerade och lätta att rengöra. De ska rengöras regelbundet inuti med ytdesinfektionsmedel, och får endast användas för transport av blodenheter.

Förvaring av blodkomponenter
Utförande transfusion eller kontroller i samband med blodtransfusion
Val av blod - förenlighetsprincipen
Biologisk förprovning
Åtterrapporering av transfusion
Efter transfusion